

Arveloven af 2008

med kommentarer

ANNE LOUISE BORMANN
FINN TAKSØE-JENSEN
IB HOUNSGAARD TRABJERG

THOMSON REUTERS

Anne Louise Bormann, Finn Taksøe-Jensen, Ib Hounsgaard Trabjerg

Arveloven af 2008 med kommentarer

1. udgave/1. oplag

© Forlaget Thomson A/S, København 2008

ISBN 978-87-619-2253-3

Omslag: Axel Surland, Ljungbyhed

Sats og tryk: P.J. Schmidt Grafisk, Vojens

Mekanisk, fotografisk eller anden gengivelse
af denne bog eller dele af den er ikke tilladt
ifølge gældende dansk lov om ophavsret.
Alle rettigheder forbeholdes.

Indhold

Forord 11

Forkortelser 13

Arveloven 15

Indledning 33

Kapitel 1. Slægtninges arveret 37

Arv efter loven 37

§ 1. 37

§ 2. 44

§ 3. 47

§ 4. 49

Livsarvingers tvangsarv 54

§ 5. 54

Overtagelse efter vurdering 62

Oversigt over de legale kvalitative arveregler 62

§ 6. 66

§ 7. 74

Fravigelse ved testamente m.v. 76

§ 8. 76

Kapitel 2. Ægtefællens arveret 77

Arv efter loven 77

§ 9. 77

Ægtefællens tvangsarv 84

§ 10. 84

§ 11. 87

Overtagelse efter vurdering 99

Fælleseje 99

§ 12. 99

Fuldstændigt særeje 102

§ 13. 102

Fravigelse ved testamente m.v. 105

§ 14. 105

Kapitel 3. Svogerskabsarv efter en længstlevende ægtefælle 107

§ 15. 107

§ 16. 113

Kapitel 4. Uskiftet bo 121

Betingelser for uskiftet bo m.v. 121

§ 17. 121

§ 18. 127

§ 19. 133

§ 20. 139

§ 21. 143

Det uskiftede bos midler m.v. 145

§ 22. 145

§ 23. 149

§ 24. 157

§ 25. 160

Skifte 163

§ 26. 163

§ 27. 168

§ 28. 170

§ 29. 175

§ 30. 181

§ 31. 186

§ 32. 196

§ 33. 201

§ 34. 202

Kapitel 5. Arvehenstand for længstlevende ægtefælle 205

§ 35. 205

§ 36. 212

§ 37. 218

§ 38. 222

§ 39. 223

Kapitel 6. Testamentsarvingers adgang til overtagelse efter vurdering 229

§ 40. 229

Kapitel 7. Aftale om arv samt arveforskud 231

Forbud mod overdragelse og kreditorforfølgning af forventet arv 231

§ 41. 231

Afkald på forventet og falden arv 238

§ 42. 238

Arveforskud 248

§ 43. 248

§ 44. 254

§ 45. 258

§ 46. 259

§ 47. 261

Kapitel 8. Udelukkelse og bortfald af arveret 265

§ 48. 265

§ 49. 274

Kapitel 9. Testamentarisk bestemmelse over tvangsarv 277

Overtagelse efter vurdering 277

Oversigt over de testamentariske kvalitative arveregler 278

§ 50. 281

Umyndiges arv 285

§ 51. 285

Fordeling af tvangsarv efter en tvangsarving, der er ude af stand til at handle fornuftmæssigt 287

§ 52. 287

Båndlæggelse af tvangsarv 293

§ 53. 293

§ 54. 301

§ 55. 309

§ 56. 313

§ 57. 319

§ 58. 321

Kapitel 10. Testamentarisk bestemmelse over friarv 325

Overtagelse efter vurdering 325

§ 59. 325

Successionsrækkefølger 328

§ 60. 328

Båndlæggelse af friarv	337
Båndlæggelse af friarv	337
§ 61.	337
Kapitel 11. Oprettelse og tilbagekaldelse af testamente	343
Testationsalder	343
§ 62.	343
Notartestamente	350
§ 63.	350
Vidnetestamente	361
§ 64.	361
Nødtestamente	371
§ 65.	371
Fordeling af sædvanligt indbo m.v.	376
§ 66.	376
Tilbagekaldelse af testamente	380
§ 67.	380
Uigenkaldelighed	385
§ 68.	385
Kapitel 12. Testamenters ugyldighed og anfægtelse	389
§ 69.	389
§ 70.	390
§ 71.	393
§ 72.	396
§ 73.	398
§ 74.	400
§ 75.	407
§ 76.	412
§ 77.	415
§ 78.	421
§ 79.	424
Kapitel 13. Fælles testamente	427
Oversigt over kapitlets regler	427
Tilbagekaldelse af en fælles testamentarisk disposition	429
§ 80.	429
Længstlevendes testationsret	437
§ 81.	437
§ 82.	450

Længstlevendes dispositionsadgang i levende live	451
§ 83.	451
§ 84.	460
§ 85.	463
§ 86.	465
Udvidet samlevertestamente	466
§ 87.	466
§ 88.	474
§ 89.	478
Kapitel 14. Ægtefælles testamentariske bestemmelse om overtagelse efter vurdering	479
§ 90.	479
§ 91.	481
Kapitel 15. Permutation	483
§ 92.	483
Kapitel 16. Døds-gaver m.v.	491
§ 93.	491
Kapitel 17. Overlevels-eskravet	503
§ 94.	503
Kapitel 18. Arv, som tilfalder staten	513
§ 95.	513
§ 96.	522
Kapitel 19. Reguleringsbestemmelser	525
§ 97.	525
Kapitel 20. Forholdet til fremmed lovgivning	527
§ 98.	527
Kapitel 21. Ikrafttræden og overgangsregler	529
§ 99.	529
§ 100.	531
§ 101.	532
§ 102.	533
§ 103.	538
§ 104.	542
§ 105.	545

Litteraturfortegnelse	547
Administrative forskrifter optrykt i bogen	551
Domsregister	553
Stikordsregister	557

Forord

Under arbejdet med arveretsreformen af 2008 har forfatterne til denne kommentar ud over at deltage i udvalgets almindelige arbejde haft forskellige særlige opgaver strækkende sig fra udarbejdelse af debatoplæg, notater, udkast til betænkning, deltagelse i internationale konferencer, udarbejdelse af lovudkast og besvarelse af spørgsmål fra Folketingets Retsudvalg samt udarbejdelse af udkast til administrative forskrifter. Formålet med denne kommentar er derfor for det første at søge at videregive forfatternes erfaringer fra dette arbejde.

De helt nyskrevne 105 lovbestemmelser i arveloven af 2008 mod den tidligere lovs 81 indeholder dels en række rene nydannelser, dels bestemmelser, som uændret viderefører regler fra den tidligere retstilstand, dels og navnlig regler, som kun delvist ændrer denne. Vedrørende disse sidste har det været en væsentlig opgave at søge at fastslå, hvilke dele af hidtidig teori og praksis, der bør anses for opretholdt, og hvilke dele, som må anses for ændrede.

Vi har søgt at undgå, at bogens omfang ville blive uoverskueligt stort, og har derfor valgt at koncentrere referaterne af retspraksis til nyere afgørelser, dvs. fra ca. 1975 men især fra 1995, idet ældre afgørelser, der kan betegnes som leading cases dog er medtaget især vedrørende højesteretsdomme. Endvidere har vi koncentreret fremstillingen om den nugældende arvelov samt de overgangsproblemer, der knytter sig til ikrafttræden af denne lov. For så vidt angår ældre regler, herunder de før 1964 gældende, der stadig kan have betydning, har vi i væsentligt omfang valgt at henvise til eksisterende litteratur.

Tre bøger er udgivet efter vedtagelsen af arveloven: Rasmus Kristian Feldthusen og Linda Nielsen: Arveretten 2007, Irene Nørgaard: Arveret, 5. udg., 2008 og Erik Werlauff: Arv og skifte, 7. udg., 2007. Disse forfatters omtale af nydannelserne ved arveretsreformen har vi forholdt os nøje til og i et vist omfang kritiseret.

Redaktionen er afsluttet med udgangen af marts 2008, og materiale fremkommet efter dette tidspunkt er kun i begrænset omfang blevet indraget.

Kommentarerne til §§ 1–4, §§ 15–34, §§ 48 og 49 og §§ 98–105 er udarbejdet af Anne Louise Bormann, til §§ 6–9, §§ 12–14, § 40–47, § 50, §§ 59–60, §§ 80–86 og § 94 af Finn Taksøe-Jensen og til § 5, §§ 10 og 11, §§ 35–39, §§ 51–58, §§ 61–79, §§ 87–89, §§ 92 og 93 samt §§ 95 og 96 af

Forord

Ib Hounsgaard Trabjerg. Forfatterne står solidarisk bag de fremsatte opfattelser.

Vi står i stor gæld til Svend Danielsen på grund af hans omfattende og ajourførte arvelovskommentars 5. udgave fra 2005 vedrørende den tidligere lov. Dette værk har i høj grad lettet vores arbejde og øget sikkerheden i vores antagelser.

Stud. jur. Signe Frederiksen og stud. jur. Britt Rena Myrup har ydet værdifuld bistand ved renskrivning og behandling af dele af manuskriptet.

København den 31. marts 2008

Anne Louise Bormann Finn Taksøe-Jensen Ib Hounsgaard Trabjerg

Forkortelser

B:	Byretsdom.
Cirk:	Cirkulære.
Danielsen:	Arveloven med kommentarer, 5. udgave, 2005.
DL:	Danske Lov af 15. april 1683.
Frdn:	Forordning.
FT:	Folketingstidende.
H:	Højesteretsdom eller kendelse.
HK:	Højesteretskendelse.
Irene Nørgaard:	Arveret, 5. udgave, 2008.
Rt:	Norsk retstidende.
RT:	Rigsdagstidende.
Taksøe-Jensen:	Arveretten, 1986.
T:FA:	Tidsskrift for Familie- og Arveret.
TfR:	Tidsskrift for rettsvitenskap, Oslo.
UfR:	Ugeskrift for Retsvæsen.
V:	Vestre Landsrets dom eller kendelse.
VK:	Vestre Landsrets kendelse.
VLOD:	Viborg Landsrets Tidende.
Ø:	Østre Landsrets dom eller kendelse.
ØK:	Østre Landsrets kendelse.
ØLT:	Østre Landsrets Tidende (del af Juridisk Tidsskrift).

Denne kommentar indeholder en udførlig gennemgang af nydannelserne i arveloven af 2008 og redegør for, i hvilket omfang hidtidig teori og retspraksis vedrørende den tidligere retstilstand må anses for opretholdt eller bortfaldet.

I tilknytning til de arveretlige regler omtales kort de nye regler i bl.a. pensionsopsparingsloven, forsikringsaftaleloven og dødsboskifteloven, der er indført samtidig med den nye arvelov.

Anne Louise Bormann er landsdommer i Østre Landsret og var som kontorchef i Justitsministeriet medlem af arvelovsudvalget.

Finn Taksøe-Jensen var indtil 1. juni 2004 professor ved Københavns Universitet bl.a. i arveret og var medlem af arvelovsudvalget.

Ib Hounsgaard Trabjerg er konsulent i Justitsministeriet og var sekretær for arvelovsudvalget, ligesom han har deltaget i udarbejdelsen af lovforslaget og de administrative forskrifter, der knytter sig til loven.

FORLAGET THOMSON

ISBN 978-87-619-2253-3

9 788761 922533